ओम् ॥ नारदस्येति ॥ विशारदः विशिष्टा व्याकरणसंस्कारादिविशेषवती विचित्रार्थाच शारदा वाणी यस्यसः ॥ सहशिष्यइत्यत्र वोपसर्जनस्येतिवैकल्पिकत्वात्सत्वा भावः ॥ प्रश्नानुरूपं वाक्यगुणसमूहवच्च उत्तरंसम्यक्दत्तमितिपूजयामास ॥ अतिविचित्रंभगवद्वचनमित्यादिशब्दैः ॥ १ ॥ यथावदिति ॥ आपृच्छ्यैव साधुयामीत्युक्त्वैव ॥ अभ्यनुज्ञातः यथासुखंविहरतामितिवाल्मीकिनाअनुगमनपूर्वंअभ्यनुज्ञातः अनेनगुरुशिष्ययोःस्नेहभक्तिप्रकाशनं विहायसमितिपुल्लिंगं ॥ २ ॥ सइति ॥ सवाल्मीकिः तस्मिन्नारदे देवलोकंगतेसति ॥ मुहूर्तंस्वाश्रमेस्थित्वा पश्चान्माध्याह्निकार्थं जाह्नव्याअविदूरतः समीपे वर्तमानं तमसातीरंजगाम ॥ यत्तुमुहूर्तमात्रेणदेवलोकंगतेइ

नारदस्यतुतद्वाक्यंश्रुत्वावाक्यविशारदः॥ पूजयामासधर्मात्मासहशिष्योमहामुनिं॥ १ ॥ यथावत्पूजितस्तेनदेवर्षिर्नारदस्तथा॥ आपृच्छ्यैवाभ्यनुज्ञातःसजगामविहायसं॥ २ ॥ समुहूर्तंगतेतस्मिन्देवलोकंमुनिस्तदा ॥ जगामतमसातीरंजाह्नव्यास्त्वविदूरतः॥ ३ ॥ सतुतीरंसमासाद्यतमसायामुनिस्तदा॥ शिष्यमाहस्थितंपार्श्वेदृष्ट्वातीर्थमकर्दमं॥ ४ ॥ अकर्दममिदंतीर्थंभरद्वाजनिशामय ॥ रमणीयंप्रसन्नांबुसन्मनुष्यमनोयथा ॥ ५ ॥ न्यस्यतांकलशस्तातदीयतांवल्कलंमम ॥ इदमेवावगाहिष्येतमसातीर्थमुत्तमं॥ ६ ॥ एवमुक्तोभरद्वाजोवाल्मीकेनमहात्मना॥ प्रायच्छतमुनेस्तस्यवल्कलंनियतोगुरोः॥ ७ ॥ सशिष्यहस्तादादायवल्कलंनियतेंद्रियः॥ विचचारहपश्यंस्तत्सर्वतोविपुलंवनम्॥ ८ ॥

त्यन्वयइतितन्न छांदसत्वकल्पनेमानाभावात् ॥ अव्ययत्वकल्पनस्याप्यगतिकगतिकत्वाच्च ॥ मुहूर्तादितिपाठस्तुकल्पितः ॥ ३ ॥ ४ ॥ अकर्दममिति ॥ अवतरणप्रदेशस्य पंकराहित्यमनेनोच्यते ॥ तीर्थं ऋषिजुष्टजलं ॥ निशामय पश्य ॥ अतएवशमोदर्शनइतिमित्वाभावादह्रस्वत्वं ॥ रमणीयत्वेहेतुः प्रसन्नांब्विति ॥ सन्मनुष्यचित्तस्य कामादिदोषराहित्येननित्यप्रसन्नत्वात्सादृश्यं ॥ ५ ॥ न्यस्यतामिति ॥ वल्कलामितिपाठेछांदसंस्त्रीत्वं वल्कलमस्त्रियामितिनिघंटुः ॥ इदमेव अत्यासन्नमपि गंगातीर्थं मध्याह्नकालातिक्रमादगत्वेतिशेषः ॥ ६ ॥ एवमिति ॥ वाल्मीकेनेति तस्येदमित्यण् ॥ प्रायच्छतेतिछांदसं ॥ नियतः सेवापरः ॥ ७ ॥ सइति ॥ नियतेंद्रियः जितेंद्रियः ॥ विचचार अनुष्ठानयोग्यैकांतदेशनिरीक्षणायेतिशेषः ॥ ८ ॥